

Valtiovarainministeriölle
Asia: VM008:00/2017

FiComin lausunto pankki- ja maksutilijärjestelmän arviomuistiosta

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Pääviestit

- Sähköisten toimintamallien käyttöön otto on kannatettavaa, koska se on tehokasta ja säästää kaikkien toimijoiden kustannuksia.
- Maksutilijärjestelmää ei tule ulottaa maksupalveluja ilman toimilupaa tarjoaviin tahoihin.
- Teleyritykset on joka tapauksessa suljettava nimenomaisesti rekisterin soveltamisalan ulkopuolelle, koska viranomaisten avustamisesta säädetään erikseen tietoyhteiskuntakaareissa.
- Järjestelmää suunniteltaessa tulee huomioida yhteisöille aiheutuva hallinnollinen taakka, oikeasuhtainen kustannusten taso ja vaikutukset kilpailuun.
- Viranomaisten tulee noudattaa yhtenäisiä toimintatapoja ja ratkaisuja.
- Viranomaisen tulee vastata julkista valtaa palvelevista velvoitteista toimijoille aiheutuvista kustannuksista ja kantaa vastuu liitännöistä ja itse tiedoista.

Yksityiskohtaiset huomiot

Teleyritysten asema

Tällä hetkellä teleyritykset tarjoavat maksupalveluja maksulaitoslain 7 § tarkoitetun ilmoituksen perusteella eivätkä ole maksulaitoksia. Teleyritykset eivät hyödynnä maksujen välityksessä arviomuistiossa tarkoitettuja maksutilejä, vaan maksut välitetään teletoiminnan laskutusjärjestelmiä hyödyntäen. Toisen maksupalveludirektiivin täytäntöönpanon ollessa kesken, FiCom esittää kuitenkin suunniteltua järjestelmää koskevia yleisiä huomioita, koska se saattaa jossakin vaiheessa tulla koskemaan myös sen jäsenyritysten toimintaa muuttuvan maksupalvelulainsäädännön myötä.

Jos arviomuistiossa tarkoitettu rekisteri toteutetaan, tulee se toteuttaa siten, että sääntelyä ei sovelleta teleyrityksiin. Teleyrityksiä velvoittavassa tietoyhteiskuntakaareissa on jo erikseen säädetty teleyrityksille varsin kattavat velvollisuudet avustaa viranomaisia. Teleyritysten ja viranomaisten yhteistoiminnan nykyisillä järjestelyillä viranomaisille on järjestetty arviomuistiossa tarkoitettu tiedonsaantimahdollisuus. Jos tietoa tulee tarve saada muiden viranomaisten käyttöön, tulee se tehdä tarkentamalla viranomaisten yhteistoiminnan sääntelyä.

FiCom pitää hyvänä sitä, että arviomuistiossa on kiinnitetty huomiota toimijoille aiheutuviin kustannuksiin ja hallinnolliseen taakkaan. Erityisen tärkeää on etenkin V rahanpesudirektiivin ylittävän sääntelyn osalta arvioida perusteellisesti ehdotettavan sääntelyn vaikutukset kilpailuun ja markkinoille tuloon.

Viranomaisten avustaminen – toimintatavat, vastuut ja kustannukset

Viranomaisten avustamisesta yksityisillä toimijoilla tulee aina olla oikeus täyteen korvaukseen sekä järjestelmäinvestointien, järjestelmien käytön ja viranomaisten avustamisesta aiheutuneen työn osalta. Jos oikeus korvaukseen ei ole kattava, saattaa se käytännössä kannustaa viranomaisia toimimaan tehottomilla menetelmillä, kuten tekemään tiedusteluja manuaalisesti jolloin viranomaisen toiminnan tehokkuus kärsii.

On kannatettavaa, että ehdotus on perustettu hallinnon yhteisistä sähköisien asioinnin tukipalveluista annetun lain mukaisiin yhtenäisiin ratkaisuihin. Toimijoille aiheutuvan hallinnollisen taakan minimoimiseksi on ratkaisevan tärkeää, että kaikki viranomaisten tarpeet hoituvat yhtenäistettyjen ja mahdollisimman pitkälle automatisoitujen ratkaisujen kautta. Samoin on tärkeää käyttää kansainvälisiä, avoimia standardeja ratkaisujen toteutuksessa.

Lisäksi on syytä säädöstasolla huolehtia siitä, että lainvalmistelussa huomioidaan toimijoita velvoittava yksityisyydensuoja- ja muu lainsäädäntö sekä olemassa olevat säännökset viranomaisten avustamisesta. Siirrettäessä tietoja viranomaisten järjestelmiin on säädöstasolla huolehdittava siitä, että viranomaiset kantavat vastuun heitä palvelevien liitäntöjen laadusta, niistä mahdollisesti yksityisille toimijoille aiheutuvista häiriöistä ja että yksityisillä toimijoilla on aina mahdollisuus huolehtia oman toimintansa häiriöttömyydestä ja jatkuvuudesta. Lisäksi on syytä nimenomaisesti säätää siitä, että vastuu tiedoista siirtyy viranomaiselle, kun tiedot siirretään viranomaisen rekisteriin. Näin ollen luontevin rekisterinpitäjä on viranomainen.

Helsingissä,

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Jussi Mäkinen
lakimies